

PROGRESUL

Abonamentul:

Pe un an 8 cor., pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și străinătate anual 10 cor.

Foae socială-culturală. Apare în fiecare Sîmbătă.

Redacția și Administrația Nr. 817.
Telefon Nr. 36.

Floriile.

Pe drumul ce coboară de pe Muntele Maslinilor spre vestita cetate a lui David, „cu șase zile mai înainte de Paști“ văzduhul liniștit, luminat de tremurarea razelor soarelui de miază-zi și plin de mireasma primăverii, răsuna de strigătul puternic: *Osana! Bine este cuvîntat Împăratul celce vine întru numele Domnului!*

Și s'a cutremurat falnica cetate, stăpînită de arhierii și fariseii Iudeilor, cari numai cu buzele se apropiau de Dumnezeu, ear inima lor era departe de dînsul. S'a cutremurat „sfînta cetate“, că Prorocul din Nazaretul Galileii, care de atîtea ori a muștră deșertăciunea și necredința acestor „puî de năpîrcă“ întră întrînsa „blînd și călare pe asin“. Iar „poporul celce ședea întru întunec și în umbra morții“, așternea pe cale hainele sale, și luînd ramuri din copaci și stîlpări de finic, semnele biruinții și ale învierii, l-a întîmpinat ca pe un Împărat biruitor.

„Poporul celce ședea întru întunec și în umbra morții“, și se sbătea în valurile păcatelor și ale neștiinții, ca între două țărături puternice, fără să afle liman de scăpare, a văzut în Prorocul din Nazaret pe Mîntuitorul cel așteptat de multe veacuri, pe Împăratul dreptății, Împăratul păcii, Împăratul a toată mila și blîndețele, Împăratul împăraților și Domnul Domnilor, care vine să izbăvească lumea din *jugul robiei*, din *jugul fără de legilor* și al *neștiinții*. Acesta

era adevăratul Împărat al Ierusalimului, nu ca ceice i-a avut până aci, răi și nedrepti, apucători și prădători, tirani și păcătoși, ci bun, drept și iubitor de oameni, „lumină spre descoperirea neamurilor“ și mîrire poporului asuprit și fără mîngăiere.

Că el lumină în lume a venit. „Întrînsul era viața, și viața era lumina oamenilor. Era lumina cea adevărată, care luminează pe tot omul ce vine în lume“.

Se cădea deci să se veselească mulțimea poporului de venirea acestui Împărat, Miluitorul și Izbăvitorul lumii, și să-l înțîmpine ca pe un biruitor, căci el a înfrînt puterea iadului: nedreptatea, ura, lăcomia și minciuna.

Dar „într'ale sale a venit, și ai săi nu l-au primit“. Luminat-a lumina întru întunec, „și întunecul nu o a cuprins“. Ura ierarhiei și a fariseilor l-a prigonit până la moarte. Cel ce a biruit păcatul însă, nu putea să rămînă sub stăpînirea morții: a biruit și moartea, și *„a adus la lumină învierea prin Evanghelie“*.

Și astăzi, după nouăsprezece veacuri, de cînd „poporul celce ședea întru întunec și în umbra morții, i-a strălucit lumină mare“ prin predicarea Evangheliei, — se continue lupta între bine și rău, între adevăr și minciună. Vrajba, ura, vicleșugul, lăcomia, minciuna, desfrîul, asuprirea celor săraci și lipsiți, prigonirile, călcarea celor slabi, — sînt relele, cari și azi bîntue omenirea, și mulți zac legați cu cătușele păcatului și ale neștiinții în robia întunecului.

Lupta, ce o poartă fii luminii împotriva întunecului, este grea și nu va avea sfîrșit cît va exista și omenirea. Dar nici pe departe nu e așa de grea lupta aceasta, ca pe timpul Prorocului din Nazaret, care singur se lupta împotriva întunecului, căci astăzi o rază din lumina Evangheliei adusă în lume de dînsul, luminează întru întunec, și încălzește inimile multora. Și aceasta e dovadă despre progresul omenirii. Să nu uităm însă cuvintele evangheliei, că „lumina luminează întru întunec, și întunecul nu o a cuprins“. Pentru a da un avînt și mai puternic progresului nostru în cultură, trebuie, ca și odinioară mulțimea poporului, să lăpădam și noi hainele păcatului, — mîndria, ura, vrajba, minciuna, lăcomia și toate poftetele, — și să le așternem pe cale, ca lumina să poată străbate prin întunec. Și întru această zi, „și noi ca și prunci, semnele biruinții purtînd“, să nu strigăm *„Osana!“* numai cu buzele, ci prin fapte să arătăm, că prăznuim sărbătoarea Floriilor, aducîndu-ne aminte de celce a biruit păcatul și moartea, și să-i strigăm: *Bine ești cuvîntat celce vini întru numele Domnului!*

Nu numai fumul de tămîie și cîntările trăgănite să se înalțe spre cer, ci gîndurile să ni-le desbrăcăm de veșmîntul păcatului, și astfel să gătim calea Domnului, ca lumina Evangheliei lui Hristos să pătrundă în sufletele noastre. Și sărbătoarea de azi a Floriilor să treziască în noi o rază tainică de nădejde, că nu a păcatului este biruința în lume, ci a dreptății și a adevărului și a

FOILETON.

Cuibul de privighetori.

Traducere din Théophile Gautier.

Jurdîmprejurul castelului era un zăvoi frumos.

În zăvoi erau paseri de tot soiul: privighetori, mierle, pitulici; toate paserile după pămînt își dăduseră întîlnire în zăvoi.

Primăvara te asurziau cu cîntecele; fiecare frunză ascundea un cuib, fiecare copac era o orchestră. Toți muzicanții aștia învesmîntați cu pene și fulgi, se întreceau care să cînte mai bine.

Unii ciripiau, alții gongoniau; unii făceau triluri și cadențe ce picau ca niște mărgăritare, alții niște fluierături cu împunsături de orgă: niște muzicanți n'ar fi fost mai meșteri.

Dar în castel erau două mindre verișoare, ele amîndouă cîntau mai frumos decît toate paserile zăvoifului; pe una o chema Floreta și pe cealaltă Isabela. Amîndouă erau frumoase, ispititoare și Dumnicile, cînd se îmbrăceau cu rochiile cele frumoase, le-a fi luat drept niște ingeri, cărora nu le lipsesc decît aripile, dacă umerii lor cei albi n'ar fi arătat că sînt cu adevărat, niște fete. Bătrînul unchi al lor, seniorul Maleuvrier, le ținea de mină cînd cîntau, de teamă să nu-și ia șorul.

Vă las să vă închipuiți singuri ce de lănci

se frîngeau în onoarea Floretei și Isabellei la întrecerile și luptele dintre cavaleri. Vestea despre frumuseța și talentul lor făcuse ocolul Europei, dar ele nu se îngîmfau deloc; trăiau în cuibul lor fără să vadă pe altcine decît pe pajul Valentin, copilul cel frumos cu părul bălai și pe d-nul de Maleuvrier, bătrînul cu părul alb, cu trupul obosit sub platoșa de război ce-o purtase șizeci de ani.

Își treceau vremea asvîrlînd grăunțe păsărelelor, spunîndu-și rugăciunile și mai virtos învășînd operele măestrilor și repetînd împreună niscaî tropuri, madrigali, vilanele sau altă muzică; mai aveau și flori, pe cari le udau și le îngrijeau singure. Cu aceste dulci și poetice îndeletniciri de fetițe, viața li se scurgea ușor; stăteau la o parte și deoparte de privirile lumii, dar, totuși, lumea le știa de știre. Nici privighetoarea și nici trandafirul nu se pot ascunde; cîntecul și mireazma întotdeauna trădează. Verișoarele noastre erau două privighetori și doi trandafiri laolaltă.

Veniră duci și prinți să le ceară de neveste; împăratul Trebizondei și sultanul Egiptului trimiseră sfetnicii la domnul de Maleuvrier, ca să le propună însoțirea; cele două verișoare nu se plictisiseră cu fecioria și nici nu voiră să audă. Simțiseră poate, printr'un tainic instinct, că chemarea lor aci jos era să rămînă fete și cîntărețe și că s'ar fi abătut făcînd într'altfel.

În castelul acesta veniseră de mici. Fereastra odăii lor da în zăvoi și cîntecul paserilor le legănase. Nici nu știau bine să umble, cînd bătrînul Blondiau, muzicantul seniorului, le și pusese degetele pe clapele de fildes ale clavierului; alte jucării n'avuseseră, dar știuseră să cînte pînă a nu ști bine să vorbească; cîntau precum alții resuflă: asta le era firesc.

Asemenea creștere înfrîrise ciudat asupra firei lor. Copilăria lor, armonioasă, le depărtase de o copilărie svăpăiată și gălăgioasă. Tipătul lor nu fusese ascuțit niciodată, plînsul le sbîrnăise din aceeași coardă: plîngeau în măsură și oftau la un loc. Simțul muzical, desvoltat la ele în paguba celorlalte simțuri, le mișca puțin pentru ceia ce nu era muzical.

Pluteau într'o undă melodioasă și lumea adevărată n'o înțelegeau aproape decît numai prin sunete. Pricepeau cu istețime foșnetul frunzelor, murmurul apelor, bătăile ceasornicului, suspinul vîntului în cămin, sbîrnăitul virtelniței, picătura de ploae căzînd pe geamul înfiorat, toate armoniile dinafară și dinlăuntru; dar, trebuie s'o spun, nu încercau vre'un mare entuziasm la vederea unui apus de soare și, asemenea, puțin ar fi fost în stare să prețuească o pinză renumită ca și cum frumoșii lor ochi albaștri și negri ar fi fost coperiți de o ceață groasă. Aveau patima muzicii:

iubirii. Pentru că deși farizeii și boierii poporului, uneltele păcatului, au pironit pe cruce Adevărul și Iubirea, — în ziua cea luminată a Paștilor a înviat Virtutea și Adevărul, umplind lumea de bucurie. Să nu ne înspăimintăm de săptămîna patimilor noastre, pentru că dacă praznicul Floriilor a putut trezi în noi nădejdea biruinții, ne vom învrednici să ajungem și la praznicul cel mare al Paștilor, cînd vom putea întîmpina și noi pe Mîntuitorul nostru cu cuvintele: *Osana! Bine ești cuvîntat celce vinî întru numele Domnului!*

Petrache

Reflexii.

Am așteptat să răspund într-una tuturor obiecțiilor ce mi-s-au făcut la articolul „Biserica românească” din „Progresul”. Au reflectat pînă acum d-nii Dr. Vladimirescu și Ilie Bogdanu.

D-nul Dr. Vladimirescu face chestie personală din problema sulevată de mine. D-sa e supărat, că anul trecut am luat și eu cuvîntul la cele scrise de d-sa pe tema „Evoluțiunea și creațiunea” arătînd (dar cu toată crușarea personală) izvoarele, din care s'a nutrit. D-sa se folosește și la problemele bisericesti de argumente scoase din opuri, cărora nu li-se poate da nicio atenție în discuții serioase.

Cuatit mai tare am așteptat însă dela d-nul Ilie Bogdanu să vorbiască numai în meritul cauzei și să se aple pe un punct de vedere cu totul obiectiv. Că întrucît a cîorespuns d-sa așteptărilor, să se vadă din cele următoare.

Eu am sulevat problema *bisericii românești*, și ca un eventual expedient am fost indicat unirea cu Roma, pelîngă anumite condiții. D-sa a văzut în mine un agent secret al unirii și uitînd de toate altele, numai unirea o combate. De problema bisericască nici nu mai vrea să știe, oprindu-se numai la partea culturală; de aici se vede, cît de mult se folosește cuvîntul „cultură” fără a se socoti: ce-î propriu zis cuprinsul lui? și d-nului Bogdanu se pare a-î fi scăpat din vedere, că de chestiile culturale se țin *în prima linie* cele religioase! Am arătat, că unirea nu ar însemna „chițibușerii dogmatice”, ci *regenerația noastră culturală*.

bisericască, în legătură cu Apusul cult (numai într'atîta poate veni la socoteală): d-sa, care însuși recunoaște, că cele 4 puncte, cari ar forma obiectul de tranziție, poporul „nu le știe, nici nu le simte”. Totuși vede numai chițibușerii dogmatice, prozelitism, „părăsirea religiei strămoșești” (?) și alte mirozene, cari sînt cu mult mai neserioase, decît să poată fi bănuite cu ele, celce se ocupă de chestii de un interes vital pentru neamul românesc. Aceiași greșală o affli la mulți, dela cari nici nu te-ai aștepta, cum e de pildă și d-nul Iorga. D-sa în o notiță din „Neamul românesc” reflectînd la ni-zuința catolicilor din România de a-și înființa o revistă bisericască, observă: „noi (parcă pe d-sa l-ar fi îmbiat cineva cu revista în chestie), avem legea noastră veche și națională și purtăm alte griji, decît a ne mîntui prin *filioque*”. (N. R. nr. 17 1909).

Îți vine să crezi, că la oamenii noștri chestiile religioase sînt mai mult ale afec-telor, decît ale convingerilor obiective!

Mă mir, cum poate zice d-nul Bogdanu, că „biserica românească și-a avut evoluția ei naturală; că s'a slujit pe vremuri în limba slavonă ori elină, a fost ceva efemer!?! Cum poate d-sa acuza pe preoții uniți, că din interes material susțin religia catolică, cînd bine se știe, în ce stare materială inferioară se află preoții și protopopii uniți față de cei neuniți, cari nu trag venite fabuloase, sub diferite titluri, dela popor! Cum neagă d-sa, că Grigorie Dialogul, (nu Teologul), autorul liturghiei înaintesfințitelor, a fost Papă la Roma, cînd se știe chiar contrarul? Cum nu vede d-sa bine, că chiar pentru a ne arăta independența de „pravoslavnică Rusie” ori de „liftele Fanarului”, ar trebui să mai purcedem și de capul nostru în chestiile bisericesti (cum e bunăoară primirea calendarului nou, reforma ceremoniilor, etc.)?!

Domnilor, în felul acesta nu vom progresa deloc!

Dr. Nicolae O. Brînzeu.

Economie.

Un îndemn cuminte!

„Revista Economică” dela Sibiu a publicat în un număr trecut un articol, cuprinzînd pe lingă adevăruri crude — sfaturi, lămurite și bine chibzuite.

Dupăce arată, că cu toate svicolirile noastre n'am ajuns nici la conducerea țării, nici la facerea legilor, nici în slujbe însemnate, — ne spune că locul nostru e la sate, unde să organizăm munca economică.

Eată această parte a frumosului articol:

... Avem totuși un rol: în viața *comunei*.

Aici putem face multe lucruri bune pe toate terenele, și atîrnă dela cumîntenia și hărnicia noastră, ca acest rol să-l îndeplinim, înainte de toate, spre folosul poporului nostru.

Intre multele mizerii, de cari sîntem împresurați, este totuși un lucru mare, că noi Români din această țară, trăim pe un teritoriu compact, care în cea mai mare parte este proprietatea familiilor și comunelor românești.

Acest teritoriu este avere românească, împreună cu casele și edificiile economice, cu casele comunale, bisericile, școlile ș. a.

Poporul nostru muncește acest teritoriu, și din roadele lui își mulțumește toate trebuințele private: hrană, îmbrăcăminte, locuință, ș. a.

Din roadele ostenelelor sale și-a făcut bisericile, școlile, casele comunale etc.

Din roadele muncii sale a susținut și susține pe preoți, învățători, notari, primari și alți dirigători comunali.

Din aceste roade își ține servitori comunali: ciurdari, stăvari, purcari, păzitori de noapte, ș. a.

Din roadele mînilor sale contribuie la susținerea organismului său bisericesc-școlar.

Din roadele sudorilor sale își susține advocații, medicii, inginerii, ș. a.

Din roadele ostenelelor sale își susține meserieșii și negustorii săi, cum și toate societățile sale culturale și economice.

Din roadele sale îngrășe adesea pe meseriașii și negustorii de alte neamuri!

Din roada brazdei sale dă feluritele dări și aruncuri neapărat trebuincioase la susținerea încurcatei mașinării a statului, milioane dă în acest scop, și le dă fără să cîrtească.

Dă dare de pămînt, darea casei, darea de cîștig, echivalente, darea de timbre, de conzum, etc. La acestea se adaugă darea suplimentară după pămînt și casă, aruncul pentru camera industrială, pentru drumurile comitatului, pentru spitalele țării, și altele.

Afară de acestea, poporul nostru își dă ce are mai bun: cei mai sdraveni feciori, drept dare de singe, pentru apărarea patriei.

Aceste două din urmă: grelele dări și darea de singe, însemnează ceva! Aici ni-se dă și nouă rol de frunte, care nu-l poate tăgădui nimeni; la sarcini să ține și la noi în țară deplină egalitate.

Firește, că lucrul acesta nu ne poate mulțumi. Și am fi niște nemernici, dacă nu ne-am da toată silința, ca să ne smulgem o stare mai vrednică de un popor cu însușirile cari le avem noi Romîni.

Dar cum?

Înainte de toate prin o *organizație economică*, întemeiată pe rînduiele liberale ale legii comerciale, pînă cînd mai putem avea folos de această lege.

după muzică visau, uitînd să mînce și să bea: nici nu mai iubiau altceva pe lume. Ba da, mai îndrăgeau ceva încă, pe Valentin și florile: pe Valentin pentru că semăna cu trandafirii, trandafirii fiindcă-î semănau lui Valentin. Dar iubirea asta era mult mai prejos. Cu adevărat, că Valentin nici nu avea decît treisprezece ani. Plăcerea lor cea mai mare era să cînte seara muzica, pe care o născociau peste zi.

Măestrul cei mai vestiți veniau de departe, ca să le-audă și să se ntreacă cu ele. Dar cum ascultau o măsură, își frîngeau instrumentele, își sfășiau caetele cu note și se dădeau bătuți. Era, într'adevăr, o muzică așa de plăcută și de melodioasă, încît heruvimii cerului veniau sub ferestre cu ceilalți cîntăreți, o învățau pe dinafară, și sburau să o cînte lui D-zeu.

Intr'o seară verișoarele cîntau un vers pe două glasuri; nu s'a mai auzit cîntec mai bine ticluit și mai vrăjitor. O privighetoare din zăvoi, ascunsă într'o tuță de măceși, le ascultase cu luare aminte. Cînd sfîrșiră, se apropiă de fereastră și le zise în limba ei de privighetoare:

„Aș ține un rămășag de cîntece cu voi”.

Cele două verișoare spuseră, că primesc bucuros și o pofțiră să înceapă.

Privighetoarea începu. Era o privighetoare meșteră. Gușa i-se umfla, aripile i-se băteau, tot

trupul îi tremura; scotea niște întorseturi ce nu mai sfîrșiau, arpegii, game cromatice; sunetele urcau și scoborau, eșiau ca dintr'un fuior, curgeau cu cadența boabelor de mărgăritar și erau de o limpeziciune uimitoare: parcă prinsese și glasul din aripile trupului. Se opri incredințată că a cîștigat izbînda.

Incepură se cînte și verișoarele; se întrecuseră.

Cîntecul privighetoarei pe lingă al lor parc' ar fi fost un ciripit de păsăroi.

Inaripata concertistă făcu cea după urmă sfortare; cîntă o romanță de dragoste, apoi atacă o fanfară strălucită, încununînd-o cu un stog de note de sus, vibratoare și ascuțite, peste puțină orî cărui glas omenesc.

Fără a se sinchisi de această opintire, cele două verișoare întoarseră foile caetului lor de muzică și răspuseră privighetoarei în așa chip, că sfînta Cecilie ce le-ascultase din înălțimile cerului, se îngălbini de năcaz și scapă vioara ei pe pămînt.

Privighetoarea mai dete să cerce odată, dar lupta aceasta o istovise pe deplin: resuflarea i-se tăia, penele i-se sbîrleau, ochii i-se închideau fără voce; avea să moară.

„Cîntați mai bine decît mine, zise celor două verișoare, și mîndria de a vă întrece o plătesc cu viața. Vă cer un lucru: am un cuib;

în cuib sînt trei pușori; sînt în răsural de al treilea din poteca de lingă gîrlă; trimiteți să-i ia; creșteți-i și învățați-i să cînte ca voi, fiindcă eu o să mor”.

Zicînd așa, privighetoarea muri. Cele două verișoare amar o plînsură, căci frumos mai cîntase.

Chemară pe Valentin, pajul micuț cu părul bălai, și-î spuseră unde e cuibul. Valentin, care era deștept și iscusit, află repede locul; puse cuibul în sin și plecă cu el. Floreta și Izabela cu coatele pe balcon, îl așteptau nerăbdătoare. Valentin veni curînd, țînînd cuibul între palme. Cei trei pușori întorceau capetele, deschideau ciocurile, marî. Fetele se înduioșară și le dădură de mîncare, fiecăruia pe rînd. Cînd se făcură mai mărișori începură să le facă creșterea muzicală, după cum făgăduiseră privighetoarei biruite.

Era o minune de văzut cum se deprindeau, cum cîntau de bine. Sburau prin odaie, și se ani-nau cînd pe capul Izabelei, cînd pe umărul Floretei. Se așezau dinaintea caetului cu partiții și ai fi zis, zău, că știu să cetească notele, cu așa nutre pricepute priviau pe cele albe și pe cele negre. Învățaseră toate cîntecele Floretei și Izabelei și începuseră să născociască dela ei, unele prea frumoase.

Tot mai singuratece trăiau verișoarele și seara se auzeau răzbătînd din odaia lor glasu-

În temeiul acestei legi, am fi putut face și pân'acum lucruri mari: înființând din puterile noastre tot felul de *tovărășii economice*, spre folosul tuturor, bogați și săraci!

Acastă lege însă n'am înțeles-o, și parecă n'o înțelegem nici acum! Ea, chiar și în împrejurări așa de neprielnice cum sînt acelea, în care trăim noi azi, — este aproape pentru tot poporul nostru: literă moartă.

Ar trebui să înțelegem odată cu toții, că desvoltarea agriculturii, a industriei noastre de casă, a meseriilor și negoțului, ridicarea bunăstării noastre economice și culturale, și chiar îmbunătățirea sortii noastre politice, — sînt afirmătoare de înființarea *tovărășilor economice*.

CRONICA.

† Aproape la încheierea foii ne-a venit prin firul telefonic vestea zguduitoare, că primul nostru fruntaș, podoba populului românesc din patrie, marele mecenat

Dr. Alexandru Mocsonyi

a închis ochii, trecînd în neagra neființă. Marți a. m. va fi prohodul la Birchiș și d. a. înmormîntarea în cripta familiară din Foeni. Vestea înfiorătoare va trece ca un fir electric prin inima întregului neam românesc. Am pierdut pe ocrotitorul tuturor instituțiilor românești din țară; am pierdut pe cel mai treaz veghiator al sortii obidiților, am pierdut pe **Dr. Alexandru Mocsonyi**, numele cel mai cunoscut, și în palate și în colibebe țărăniilor noștri; l-am pierdut cînd am fi avut cea mai mare lipsă de sprijinul acestui adevărat părinte, care și-a iubit poporul, privind la intelectualii ajutați de dînsul, cum privește mama la copilul care suge cu lăcomie la sinul ei. Insfîrșit hasardul sortii a voit extreme. Să ne plecăm genunchii, și podidindu-ne lacrimile, să înălțăm rugăciuni către cel de sus. Să admirăm puterea lui! S'avem nădejde în ceruri, în bunul Dumnezeu!

Mercuri s'a ținut la *Cacova* adunarea generală extraordinară a institutului de bani „*Plugarul*”, care a fost *prea* binecercetată, luînd parte 167 acționari, cari au reprezentat aproape toate acțiile.

unele melodii supra omenești. Privighetorele mult învățate, luau parte în concert, aproape așa de bine ca și stăpînele lor cari, și ele, se făcuseră și mai învățate.

Vocea lor prindea pe fiecare zi o strălucire nepomenită, vibra într'un chip metalic și cristalin, mult deasupra sunetelor unor voci firești. Fetele slăbiau văzînd cu ochii; fața frumoasă a peliței lor se ofilise; pâliseră și se făcuseră străvezii ca niște agate. Domnul Maulevrier voi să le oprească a mai cînta, dar nu izbuti să dobîndească așa ceva dela ele.

Pe dată ce rostiau cîteva măsuri, o pată mică, roșie li-se ivia pe obraji, se întindea pînă ce isprăveau de cîntat; atunci pata pierdea, dar o sudoare rece le curgea pe piele, buzele le tremurau că parcă ar fi fost prinse de friguri.

Dealtmîntrelea cîntau mai frumos ca totdeauna; în cîntecul lor era ceva din altă lume și ascultînd acea puternică și răsunătoare voce ieșind din aceste două făpturi plîpînde, ți era ușor de ghicit ceace avea să se întimple, că muzica o să prăpădească instrumentul.

Pricepură și ele și începură să se mingăie cu clapele clavierului, pe care îl părăsiseră ca să cînte din gură. Dar într'o noapte cu ferestrele deschise, păsările cîntau în zăvoi, și boarea sus-

În cursul dezbaterilor s'a încheiat emisiunea de acții cu un capital societar de 200.000 cor. S'au primit toate propunerile direcțiunii referitoare la schimbarea statutului pînă la paragraful, unde față de propunerea direcțiunii, *că dela 20 de acții însus să aibă acționarii tot dela cîte 10 acții un vot*.

Aici directorul executiv a făcut contrapropunere, că orcît de multe acții ar avea un acționar, *după fiecare acție să aibă un vot*. Tendința ascunsă sub acest paragraf a făcut pe majoritatea acționarilor, să părăsiască localul adunării (școala confesională). Și astfel cei remași au făcut, ei de ei, și alegerea direcțiunii: Const. Burdia, Dr. I. Siegescu, St. Lipoveniu, Dr. Oct. Cototiu, Tr. Lintia, Gh. Caimanu, Aurel Popovici, Ion Ciorman, și Vuin Bacală, și a inspecțiunii: Gh. Pența, Panta Neagul, Iuliu Birou, D. Pincu, Juica Jivan, Ion Toader și învățătorul Ianăș Bogdanu, — cu nesocotirea celor ce au ostenit pân'acum, luptînd din greu, fără niciun interes particular, dela tăierea buricului, și botezul frumos al acestei bănci românești, pân'acum, cînd ajungînd față mare, peștorii de peste hotare au venit și au luat-o fără voia părinților, ademenind cu daruri pe ceice au scos-o din locșorul pacinic unde s'a născut și a crescut mare. Părinții, cari au alintat-o pân'acum, îngrijorați de soarta ce o așteaptă în nesiguranta zilei de mine, înzădar au încercat să le aducă aminte voinicilor cari au zmulso din casa părințească: *Timeo Danaos et dona ferentes...*

† *Mărioara Ania* fca de 15 ani a preotului I. Ania din *Iladia*, eievă a internatului rom. din Brașov, a încetat Lunii din viață. Transmitem întristatei familiei sincere condoleanțe.

În vitrina palatului „Poporul” din Lugoj pasanții au putut vedea mai deaunazi portretul succes de minune al fiertat *Brediceanului nostru*, lucrat de tinărul artist Virgil Simonescu pentru Casina română din Lugoj. Tabloul reprezintă pe Taica Brediceanu la masa verde a comitatului, stînd în picioare cu o mîna la șold, ear cu cealaltă răzîmată pe cartea de legi...

Agentura Asociațiunii din *Comloșul-mare* arangează a doua zi de Paști o petrecere cu joc și teatru românesc, reprezentînd frumoasa piesă „Cinel-Cinel” de V. Alexandri.

Chorul vocal rom. din *Sîn-Mihai* dă un concert urmat de dans, în ospătăria P. Roșculeț cu program bine alcătuit.

pina armonios; era atîta muzică în văzduh în cit nu se putură împotrivi ispitei de a face un duo, pe care îl alcătuiseră în ajun.

Fu cîntecul lebedei, o minunăție de cîntec pătruns de plîsete, ce urca pînă la înălțimile cele mai neajunse ale gamei, scobora scara notelor pînă la treapta din urmă; ceva scînteietor și neauzit; un potop de triluri, o ploaie învălurată de raze cromatice; într'aceia, însă, pata cea mică și roșie se lăția ciudat și le acoperea, aproape de tot, obrajii.

Cele trei privighetori le privia și le asculta cu îngrijorare; aripile le palpita, se duceau și se întorceau în sbor, nu puteau sta locului.

Ajunseră în sfîrșit la cea după urmă frază a bucății; glasul lor prinse un fel de răsunet așa de ciudat, că puteai pricepe pe dată, că numai făpturi viețuitoare numai erau cele ce cîntau.

Privighetorele își luaseră sborul. Cele două verișoare muriseră; sufletul le sburase cu cele din urmă note. Privighetorele se ucară drept la cer, ca să ducă acel cîntec bunului Dumnezeu, care opri păsările în raiul lui, să-l desfete cu muzica celor două verișoare.

Cu aceste trei privighetori făcu Dumnezeu mai tîrziu, sufletele lui Palestrina, Cimaroză, și al cavalerului Glük.

Caton Theodorian.

Dr. Otto Gmelin, dentist în Budapesta, cunoscut și de Orăvișeni, s'a fidanțat cu d-șoara *Irma Iaritz*. În lunie earășî va ordina în Oravița.

Chorul vocal rom. din *Jurjova* dă o nouă probă de înaintare, aranjînd a doua zi de Paști earășî concert, teatru și petrecere cu joc, sub conducerea abilului învățător *Ion Căpriță*.

Comitetul filial al Societății pentru fond de teatru rom. din *Satul-nou* dă a doua zi de Paști un concert împreunat cu o reprezentăție teatrală, cu program ales și variat, după care va urma și o petrecere cu dans, în localul ospătăriei Ioanovici.

La școala de agricultură din *Ciacova* s'a deschis la 1. April a. c. un curs de lăptărit.

Profesorul *Greef*, director de clinică la universitatea din Berlin, a izbutit să descopere, după cercetări de doi ani, baccilul trahomei.

În *Italia* de jos de cîteva zile bîntue vijelii și orcane, cari au pricinuit pagube considerabile îndeosebi în orașele, unde s'au întimplat cutremurele din urmă.

President al corporațiunii meseriașilor din localitate a fost ales arhitectul *Geza Rupp*.

Metropolitul Moldovei și Sucevei, *Pimen*, printr'o o circulară a dispus introducerea conferințelor pastorale în Eparhia metropoliei Moldovei.

La scrutinul de Dumineca trecută, dovîndu-se că în comunele *Ciudanovița* și *Jitin* s'au comis neorîndueli la sinodul electoral, li-s'au nimicit protocoalele.

Dela *Jebel* abia după încheierea foii am primit raport că acolo, înlocul ilustrului consilier aulic *Gheorghe Szerb*, a reușit învățătorul *Petru Bulgea* din Blajova. Ce să-i faci...

La *Gerliște* s'a întimplat un omor înfiorător. Un țaran străpuns de adversarul său, adunîndu-și toate forțele și-a înecat dușmănu în riul de alături. Dumnezeu, cîtă pagubă aduce neimblinzirea instinctului la oamenii noștri!

Cacovenii încă s'au purtat foarte brav la alegerea de deputați sinodali.

O farmacie bună e o binefacere pentru o localitate. Avizăm pe ai noștri din Oravița și jur, că muțindu-se farmacistul Iuliu Crăciun la Budapesta, *farmacia La sftul Gheorghe* din localitate a trecut acum în minile agerului și simpaticului farmacist **Adolf Gros**, care își dă toată silința să-i stea într'ajutor publicului aranjîndu-și farmacia modern, întogmai ca în orașe mari, cu toate cele trebuitoare, cum arată dealtfel și anunțul de pe pagina a patra, asupra căruia atragem atențiunea cititorilor noștri.

Atelierul artistic de fotografiare *M. Botfan* din localitate a trecut dela l. a curentei în posesia fotografiilor cu reputație *Carol Kanz* și *Ernest Benesch*, conducătorul de pân'acum al atelierului *M. Botfan*, cari împreună vor putea deacum înainte rezbi cu puteri unite și cele mai grele capricii ale artei de fotografiare, oferînd astfel publicului nostru din Oravița și jur o înleznire pe acest teren, cum rar se întîlnește în orașele de provincă.

Poșta Redacțiunii.

E. S. univ. Budapesta. Primit. Vom răspunde după ce vom primi și partea a doua.

D. I. Sasca. Primit. Se va publica.

Dr. N. B. Petroșeni. Da, acum trebuie încheiată discuția. Salutar!

G. B. Deliblat. Hm!

R. Molin. Primit. Se va publica.

Poșta Administrațiunii.

Rugăm pe onorabilii noștri restanțeri să răspundă fără întîrziere la provocările ce le vor primi în cursul săptămîinii viitoare. Nepăsarea e urită, ear pentru biata noastră ziaristică e o adevărată calamitate.

Editor proprietar: **Gheorghe Jianu.**

Redactor responsabil: **Alexandru Purgariu.**

„PLUGARUL“

societate pe acții din Cacova

dă

6%

și plătește și darea după depuneri.

A ieșit de sub tipar și se află de vinzare la Administrația Tipografiei „Progresul“ în Oravița „Poesia populară rom.“ partea I.

BOCETELE ROMĂNEȘTI

de Dr. IOSIF POPOVICI, prof. univ.

Prețul 80 filerî.

„SENTINELA“

institut de economii și credit

ca societate pe acții

în Satul-nou (Réva-Ujfalu)

efectuește toate operațiunile de bancă și primește depuneri spre fructificare cu **5 1/2%** interese, plătind institutul și darea de 10% după interese. La cerere se trimit deponenților și cecuri poștali cu cari se trimit bani fără a plăti porto la poștă

Direcțiunea.

Anunț.

In Atelierul artistic de fotografii M. Botfan

trecut acum în posesiunea firmei

BENESCH & COMP.

Oravita, în casa negustorului Iuliu Weiss de lângă biserica rom. cat. și în casa Carol Kanz din strada principală, se pregătesc

fotografii

de tot soiul și de toată mărimea în mod ireproșabil și cu prețuri absolut solide.

La

Tipografia „Progresul“

în Oravița

se capătă

tot felul de tipărituri,

cu prețuri absolut solide.

Farmacia „La Sf. Gheorghe“ în Oravița

Am onoare a aviza onoratul public din Oravița și jur, că am luat în primire

Farmacia „La Sf. Gheorghe“

din Strada Principală

pe care am arangeat-o după sistemul cel mai modern, fiind astfel în măsură a sta la dispoziția On. public cu toate cele trebuitoare. Inafară de toate soiurile de medicamente, am în deposit la farmacie cele mai fine **parfumuri** franceze și engleze, **puđră**, **săpunuri** și alte articole de tot felul, atât pentru țărance cât și pentru damele de elită. — Cu distinsă stimă

ADOLF GROS, apotecar, ORAVIȚA.